

GAZETA LWOWSKA.

W Poniedziałek

N^{ro}. 134.

18. Listopada 1822.

Wiadomości krajowe.

Okólnik

C. K. Rządowi krajowemu.

Że kartel, z Królestwem Bawarskiem o wydawanie zbiegów wojskowych zawarty, dalej trwać ma.

Ugoda o wzajemne wydawanie zbiegów wojskowych z Królestwem Bawarskiem zawarta, a pod dniem 3. Lipca 1817 drukiem ogłoszona, ograniczona była tylko na pięć lat, i kończyć się miała w ciągu roku teraźniejszego.

Celem odnowienia téżże ugody poczyniono już potrzebne przygotowania; aby jednak obopolne wydawanie zbiegów wojskowych, i obopólne zaciągowi podpadających, aż do obustronnego zgodzenia się na proponowane nowe dodatki przerwaniem nie było, ułożono się przedtym z Król. Dworem Bawarskiem, iż do zawarcia i formalnego ogłoszenia nowej konwencji, wyżeywspomniona dotąd istniejąca ugoda prawiżoryjalnie w swęj mocy pozostać ma.

Co w następności dekretu wysokięj Kancelaryi nadwornęj pod dniem 29 Sierpnia r. b. do liczby 20204 zapadłego, niniejszemu do powszechnęj podaie się wiadomości.

We Lwowie dnia 9. Października 1822.

(Podpisy).

Kurs Wiedeński z dnia 9go Listopada: Obligacye długu Stanu 5 procentowe w M. K. 86 7/16 — Obligacye na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1821 za 100 ZR. M. K. 123 1/2 — Obligacye na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1821 za 100 ZR. M. K. — — — — — Certyfikaty na pożycz. r. 1821 za 100 M. K. — — — — — Kurs na Augsburg za 100 Kur. 99 5/8 Usc. — — — — — Moneta konwencyjna za 100, 249 3/4 — Akcye bankowe, jedna po 94 2/3 ZR. M. K.

Wiadomości zagraniczne.

Ameryka Hiszpańska.

Dnia 21. Października przybyły do Londynu listy z St. Thomas, pisane dnia 13. Września. Jenerał Morales, który, iak mówiono, miał być zabity, podług tego listu nie tylko znajdował się przy życiu, lecz nawet był

zatrudniony nową wyprawą przeciw Kolumbii. Po klęsce dnia 11. Sierpnia, z okolicy Walencyi, przez którą plany swoje przeciw Caraccas widział zniweczone, cofnął się do Puerto-Cabello, gdzie tak był czynny, że znnowu d. 26. t. m. z małą eskadrą i 1400 ludzi na pokładzie, znajdował się na morzu; iak mniemano, miał zwrócić drogę swoię do Marakaibo. Listy z Curagoa z d. 31. Sierp., które pazybyły do St. Thomas, mówią wyraźnie, że zamysły Hiszpańskiego Kommodora zwrócone były przeciw Marakaibo i że zagraniczni kupcy z powodu swoich dla wewnętrznie kraju przeznaczonych towarów nie mało się zatrużyli. Tymczasem większość mieszkańców żadney nie czuła obawy, będąc tego zdania, że Marakaibo wytrzyma najmocniejszy atak. Oczekiwano Boliwara w Caraccas i pochlebiano sobie, że osobistym jego zapalem ostatnie szczątki potęgi Hiszpańskięj z Kolumbii wyganani zostaną.

Gazety przybyłe dnia powyższego do Londynu z Nowego-Yorku z d. 23. Września donoszą, że zgnita gorączka panuje tam nieprzerwanie, wszelako nie bardzo srożąca się. Inne w tych Gazetach zawięrające się nowiny są właśnie przeciwne owym, których udzielają wyżeywspomnione listy z St. Thomas. Officer przybyły z Limy do Washingtonu, przyniósł wiadomość o klęsce, którą poniosła dywizya San Martina w miesiącu Lipca. Zapewne ścięga się to do owęj znaney zapadłęj w Kwietniu potyczki, iak mocno w swoich skutkach przesądzonej.

Odezwa wyszła w Gazecie Rządowęj Kolumbijskięj podpisana przez Podprezydenta tego Panstwa, Santandera, zawięra, co następnie, względem pożyczki na koszt kraju tego przedsięwziętęj za granicę: »Rząd Kolumbijski nie upoważnit w Europie ani krajowca ani żadnego cudzoziemca do umawiania się względem iakiey pożyczki. Żadnych więc podobnych zobowiązań, ani umów za ważne nie przyjmie, które wyraźnie iego pozwolenia nie otrzymały. Jedynie iego Paryżki a-

jent, P. Zea, ma zlecenie w stosunkach politycznych. Wykrywa się więc z tęg odezwy, że albo nie jest już więcej ważne pełnomocnictwo dane od Boliwara, Prezydenta Kolumbii, P. Zea, albo że Rząd powątpiewa, czy mógł Prezydent dać pełnomocnictwo na pożyczkę, albo czy dać je w samej istocie P. Zea. Z resztą powyższa odezwa była powodem, że upadł w Londynie fundusz Kolumbijski.

Brazylia i Portugalia.

W Fernambuko było d. 3. Sierpnia powszechne powstanie ludu i wojska; obiedwie strony oznaymiły się bezwarunkowo za zdaniem Xięcia Rejenta; wszyscy o przychylność Portugalii podeyrzani Europejczykowie byli iako więźnie zaprowadzeni do twierdzy, pod pozorem, ażeby ich ubezpieczyć od wciekłości ludu. Gubernator woienny z Mello rzekł się przeto swojego miejsca i na pokładzie Francuzkiego okrętu odplynął do Lizbony.

Portugalska Gazeta Stanu odpowiedziała na dwa zarzuty Manifestu Xięcia Rejenta: Przywóz broni i t. d. do Brazylji nie był zakazany, tylko zagranicznych kupców przestrzegano względem tego, a to z powodu nieregularnych transportów do tego kraju będącego w naywiększém zaburzeniu i gdzie sprzedaż prochu była Królewskim przywilejem, do którego Rady Stanu nie mieli żadnego pozwolenia. Po drugie nieudowodnione jest to oskarżenie, iakoby innym Rządóm chciano odstąpić części Brazylji.

Hiszpania.

Minister Marynarki na posiedzeniu Stanów d. 11. Października czytał pismo o obecnym Stanie swojego Wydziału, tudzież o pomnożeniach i poprawach, iakich wymagał. Licząc znajdujące się okręty, wspomniął o tych, które budowanemi byđż miały, ażeby zabezpieczyć się niemi od Algieru na brzegach mórza spokojnego i na brzegach Hiszpańskich Cantabryi i Catalonii. Minister ten podawał oraz naytańsze i naytłwiejsze środki mogące byđż przyjęte w tym względie, narescie okazał potrzebę zawieszenia w tęg chwili niektórych wyroków Stanowych, które, iak uczyło, doświadczenie, sprzeciwiały się zupełnemu rozwinięciu Marynarki. Pismo to odesłano do roztrząśnienia Kommissyi tego Wydziału. — Na posiedzeniu dnia 12go Minister Spraw Wewnętrznych, iako organ Rządu, wyłuszczył Stanom przyczyny działające na owe nieszczęścia, które Hiszpanię nawiedzają. Minister po-

dawał nie mało środków, z których następujące są szczególniejzemi. Żądał ażeby los duchowienstwa był ustalony sposobem nieodwołalnym. Każdy urzędnik rządowy nie sprzeciwiający się wszelkimi siłami wkróceniu powstańców w jego urzędowym okręgu, utraci dwie trzecie części swojej płacy. Władze miejscowe nieuwiadomiające przełożonych o bytności powstańców w ich gminach, skazani będą na karę pieniężną, wyznaczyc się mającą od naczelników wojskowych każdég prowincyi. Artykuł 301 Konstytucyi, iak dalece ściągca się do uwięzienia winowayców, może byđż zawieszony. Każdy cywilny albo wojskowy urzędnik sprzeciwiający się osadzeniu miejsca albo urzędu wyższego, iak owo, które mu powierzone było, złożony będzie i za niezdolnego ogłoszony kiedykolwiek byđż w urzędowaniu. Ażeby ożywić znowu ducha ludu, powinny byđż przywrócone towarzystwa patriotyczne, atoli z takim urządzeniem, przez które mogiby się prawdziwie stać użytecznemi. Na teatrze powinny byđż takie tylko sztuki wystawiane, które są zdolne wzniecić miłość do cnoty i do oyczyzny. Nakoniec zapowiada siódmy artykuł, że obrońcom oyczystég wolności z d. 7. Lipca dany byđż powinien uroczysty dowód podziękowania, będąci oni z Królewskięg gwardyi, z wojska, z czynnég milicyi albo prostymi obywatelami. Narescie — dodał Minister — Rząd nie za długo przełoży Stanóm obszerniejsze prawo względem tego przedmiotu. Wniosek Ministra odesłany został do mianowanég tym końcem specjalnég Kommissyi. — Na posiedzeniu d. 13. zawyrokowano względem memoiryatu podanego od Kommissyj wojskowej przez Ministra tego Departamentu. Stany pozwoliły na uzupełnienie 29973 ludzi piechoty i 7983 jazdy. — Na posiedzeniu z d. 14. rozpoczęły się znowu rozprawy względem prawa wojskowego.

Nadeszła wieść z Pampeluny, że na rozkaz rządu uwięziono tam wielu członków tantejszég municypalności; oskarżono ich kryminalnie; nawet i łączący w siebie władzę cywilną i wojskową dowódca Pampeluny Don Sanchez Salvador jest także strzeżony.

Podług doniesień z Urgalu z d. 18. Października wojsko Królewskie podzielone jest na dwa oddziały składające się z kilku dywizyj. Pierwszy z tych oddziałów stoi w Katalonii pod dowództwem Barona Eroles i zawiera w sobie 17,000 piechoty a 860 konnicy. Drugi oddział obsadził Nawarrę i Biskajskie prowincye; siła jego wynosi 7,000 piechoty a 2500

konnicy. Dowodzi nim Jenerał Porucznik Don Carlos O'Donnel były Wielkorządca Starej Kastylii. Dywizje wojska Katalońskiego znajdują się pod rozkazami Marszałków polnych Don Józefa Valero, Don Juana de Rumagoza, Don Franciszka Badals i Don Wincetego de Quesada. Marszałek polny Don Filipp de Fleires jest naczelnikiem głównego sztabu i Jenerałym-Inspektorem wojska Katalońskiego. Dywizyje te obsadziły brzegi całego kraju i w równym czasie stoją na przetrzebie Arragonii. Na północ okolicy Cerdagne znajdują się Brygadzierowie Coll, Mignales i Costa, tudzież pułkownicy Malavilla i Tarazona.

Gazety Francuzkie wspominają o depeszach przybyłych do Urgelu (d. 12. Października) z Cerwery, podług których Mina miał opuścić okolice Castelfolitu i udać się do Calafu i Cerwery, gdzie oczekie na działą przyznaczone do oblężenia. W równym czasie wspominają o potyczkę zapadłą d. 7. pod Cardoną, która ukończyła się z korzyścią Rójalistów.

Dnia 14. Października z powodu urodzin Królewskich była wielka gala u dworu.

Na posiedzeniu d. 13. Deputowany Adem przy zapytaniu względem pomnożenia wojska zrobił swoię uwagę o stojącym obcém wojsku na granicy Hiszpanii, czyli pomnożenie tę sily zbrojnéy było potrzebne i czy nieprzyjacielskiemu napadowi oprzeć się zdoła. Minister Spraw Zagranicznych odpowiedział, że zapytanie to rozwiązane już zostało doniesieniem Ministra Woyny, który wyraźnie dał do zrozumienia, że znaczny zbrojny sily nie tylko wymagały rozruchy w głębi kraju, ale i stosunki za granicą.

Oto jest rzut oka na całą potęgę wojska podaną Stanom przez Ministra Woyny. Stojącego wojska jest 48,681, Officerów 6848, konnicy 7097, czynny milicyi 29897, Officerów 1074. Stany oprócz wyraźnego powiększenia wojska o 8,000 nchwały nadzwyczajne powiększenie 29973 ludzi, 7993 koni, razem 116051 ludzi 7895. Officerów, 15090 koni. Po odciążeniu uwolnionych w tym roku, zostanie się żołnierzy czynnych 108051, Officerów 7895, koni 15090; stan czynny wynosi 60300 ludzi, 2000 koni. W powstałych prowincyjach stoi 24 batalionów milicyi, razem 16736 ludzi i 14417 wojska liniowego. Potęga powstańców liczona jest na 44800 ludzi.

Znany jako mowca Romero Alpuente, Prezydent Sądn sprawiedliwości, były współczłonek ostatnich Stanów, 70 lat mający, pier-

wszy raz d. 14. Października odprawiał straż przed pałacem Stanów jako granadyier milicyi ochotników Madrytn; do których się zapisał.

Fregata zwana Konstytucyją wypłynęła z Kadyxu do prowincyi nowéj Hiszpanii, doład wieża Kommissarzów Rządu i transport 200 żagłów dla Hawanny i Veracruz.

W Bilboa d. 16. Października znowu wiele osób uwięziono. Między uwięzionymi znajduje się Margrabia Valdespina, trzech Probeszczów i jeden Kapucyn.

Pogłóg listów z Algesiras, o mil dwie od Gibraltaru miało wydarzyć się mocne trzęsienie ziemi d. 29. Września w tęg okolicy trwające 30 sekund; najmocniejsze było w Gibraltarze, atoli ani w mieście, ani na prowincyi żadney nie poczyniło szkody.

List z Seo d'Urgel z d. 16. Październ. umieszczony w Gazecie »Echo du Midi« zawiera następujące wiadomości o poruszeniach wojska rojalistycznego: »Od d. 8. t. m. postępował Baron d'Eroles za Jenerałem Zarco del Valle i urządził szeregi swoje dla atakowania go w miejscu, gdzie się zastanowił; lecz czyli to było skutkiem klęsk, które ucierpiał Jenerał tén konstytucyjny, czyli brakiem własnego zaufania, dosyć, że nie śmiał oczekiwać rojalistów. Gdy Baron d'Eroles zamyslał daléy go ścigać, odebrał wiadomość, że Zarco del Valle 1,500 ludzi wojska swiego posłał do Jenerała Miny, a z resztą cofnął się ku Sarragossie. — Tym sposobem prawe skrzydło wojska Rejencyi uwolnione zostało od nieprzyjaciela, gdy tym czasem przed kilkoma dniami ieszcze na pozór straszny oddział, uderzał w to miejsce i zdawał się zyskiwać korzyści, atoli główny dowódca umiał jeniunszem zniweczyć wszelkie zamiary swoich nieprzyjaciół, zdawał się im często chcieć wydawać potyczkę, którzy nawet przyjąć nie śmieli. — Dnia 14. opuścił Baron d'Eroles Balaguer i szycował się dla zaczepienia Miny; d. 15. zrana miał razem z 10,000 ludzi. Wojsko i Rejencya przekonały się, że Mina, jeżeli poważy się stanąć do potyczki, zбитy zostanie. — Z Urgielu odebrano wiadomość, że wielka część Arragonii powstała, co obiaśnia, dla czego tak pśpiesznie cofnął się Jenerał Zarco del Valle do Sarragossy. Przed ośmią dniami pochlebiali sobie Konstytucyoniści, że odwiedzą Rejencyją w tęg główny kwarterze, teraz zbici we wszystkich miejscach nie śmieli wdawać się w stanowczą potyczkę i są ze stron wszystkich ściśnieni.

Wielka Brytania i Irlandya.

Sir Hudson Lowe (były Wielkorządca St. Heleny, dopóki Napoleon Buonaparte trzymany był w tój wyspie) napadnięty został skrytobóycznym sposobem d. 24. Październ. wieczorem w Londynie od dwóch osób na ulicy. Tak walecznie się bronił, że zabójcy pouciekli.

Z Londynu d. 23. Października. — W okolicy Bandon (w Irlandyi), tak się prawie wykrywa duch bunt, iak przed rokosem z r. 1798. Lud wiejski ścina wszędzie iasiony na drzewce do pik. Znowu napadają domy i przetrząsają je, czyli gdzie nie ma broni. W Hrabstwie Kerry, schwytano już Filipa Connor, który zeszedł zimy był tyle ulubionym od Rockitów, iż dom jego wybrali byli na miejsce obradowania, i ztamtąd wydawali swoje manifesty.

Francya.

Xiążę Blacas, były Francuzki Posel przy Papieżu, przybył d. 26. Października do Paryża. Podług Monitora przywiózł z sobą umowę Oycy Świętego z Francyją tyczącą się nowego rozgraniczenia dyecyzy, iakoteż bułę stanowiącą Biskupów Amiens, Nantes i Limoges.

Dnia 17. t. m. zrana uwięziono w Paryżu młodego autora, nazwiskiem Barginet, wydawcę wielu burzliwych pism, z powodu których często już był przed Sąd powoływany i wielokrotnie karany.

Plan podany przez P. Chadeaux, tyczący się urzędzenia w Metz Europejskiego jarmarku roztrząsany był przez Departament Mozelski i zeznano, że nie może być wykonany przy terażniejszym słowym systemacie narodów.

Ministrowie d. 25. t. m. mieli posiedzenie u Ministra Spraw Wewnętrznych, Hrabiego Corbière.

Monitor ogłosił przybycie Wice - Hrabiego Montmorency do Paryża na d. 20. Listopada.

Liczba wychodźców z Hiszpanii do Francyi znowu jest niezmiernie wielką. Postrzedź można między niemi wielu Zakonników udających się w głąb Francyi.

O porażeniach Francuzkiego woyska obserwacyynego donosi Gazeta Francyi z Toulouzy pod d. 22. Października, co następuje: »Jenerał Karol d' Antichamp odebrał plan organizacyynny dla woysk swoich; będzie dowo-

dził pierwszą dywizyją woyska obserwacyynego w Departamentach Wyższych Pireneów i Landes, główna jego kwatera będzie w Bajonnie; dywizyja jego na trzy brygady podzieloną została i z artyleryją wyniesie 12,000 ludzi. Jenerał, Hrabia Corial, dowodził dywizyjami wschodnich Pireneów w Departamentach Wschodnich Pireneów i Aude, główną kwaterą będzie Perpignan; pod Jenerałem Hrabią Ligier-Belair znajdują się pułki stojące w Departamentach Arriège, Wyższey Garonny i Wyższych Pireneów, główną Stolicą będzie Toulouza.«

Donoszą z Toulouzy pod d. 23. Października: »W Niedzielę wieczorem przedstawa Ferdynanda Kortes na chwilę przerwana została. Ponieważ czerwone chorągwie żołnierzy Hiszpańskich dawniey już nie stosowane okłaski wzniecały, Rząd je przeto zakazał. Kilku wartogłowców żądało ich przy ostatniy wystawie wśród krzyku i hałasu. Lecz starość urzędników zupełną przewróciła spokoyność.«

Zjednoczone Niderlandy.

Jak dawniey Król, tak teraz 23. Października przybyły do Bruxelli Królowa Niderlandzka i Xiężniczka Maryanna. Dnia tego samego zeszedł z tego świata syn najmłodszy Xięcia i Xiężnety Oranii urodzony dnia 21. Maia r. b.

Prusy.

Z Berlina d. 25. Października — Dwaj poborcy główny komory celney w Działdowie, nazwiskiem Fiszer i Pawlikowski, którzy nie dopełnili obowiązków urzędu swego, wbrew zakazowi przyjmowali podarunki, wydawali fałszywe zaświadczenia na wyprowadzane towary i przez to uszczuplali dochody skarbowe, wyrokiem Sądowym ogłoszonym d. 23go Września r. b. zostali złożeni z urzędu i uznani za niezdalnych do wszelkiy publiczney służby, tudzież za utracających prawo noszenia munduru Narodowego. Powinni oraz wynagrodzić rządzoną Skarbowi szkodę, a w przypadku niemożności użyci będą do prac publicznych. Nadto Fiszer ma zapłacić 5,793 talarów 47 gr. 5 fenigów kary pieniężney, lub siedzieć półtora roku w twierdzy, a Pawlikowski skazany został na zapłacenie 5,763 talarów 47 gr. i 6 fenigów kazy pieniężney lub siedzenie przez półtrzecia roku w twierdzy. Prócz tego każdy ma być 3 lata w więzieniu w twierdzy.